

De noordwesterstorm van 9 juli 2014 elders langs de Belgische Kust

Francis Kerckhof

Niet alleen langs de westkust (Jonckheere dit nummer) eiste de zomerse noordwesterstorm van 9 juli 2014 een zware tol, ook elders lang de Belgische kust werden de gevolgen van de storm opgemerkt. Hieronder een compilatie.

Sharon Kesteloot: een relaas van het strand te Lombardsijde.

Vrijdag 11 juli 2014. Twee dagen na een zomerse storm. Ideaal om te gaan strandjuttten. Grijs hemel, lichte motregen, warme bries. Zalig! En 's morgens vroeg geen kat op het strand. De meeuwen zijn wel van de partij. Een rijkelijk gevuld buffet, wat wil je nog meer? Het wordt vloed. Het strand ligt bezaaid met schatten uit de zee. En met menselijke resten (lees: door de mens vervaardigde spullen, gewoonlijk in plastic en rubber). Opvallend zijn de vele tientallen rugschilden van de Zeekat *Sepia officinalis* en de talrijke Oorkwallen *Aurelia aurita*, evenals het losgeslagen Riemwier *Himantalia elongata* en Knotswier *Ascophyllum nodosum*. Een tapijt van Amerikaanse zwaardschedes *Ensis directus* kleurt het strand. Ertussen liggen eikapsels van de Wulk *Buccinum undatum* en heel wat Gewone slangsterren *Ophiura ophiura*, op sterven na dood. Hier en daar een volwassen Gewone zwemkrab *Liocarcinus holsatus* die, om welke reden dan ook, geen lang leven beschoren was. Zelfs een Japanse blaasjeskrab *Hemigrapsus sanguineus* ligt levenloos in de vloedlijn. Een kanjer. Voor de leken: een kanjer is een exemplaar met een rugschild van wel 3 cm. Groot voor een Japanner. De blazen tussen zijn scharen – echte bokshandschoenen – zijn nog intact en wel 0,5 cm in doorsnede. Even verderop ligt een rugschild van een Noordzeekrab *Cancer pagurus*. Diameter 11 cm (breedte). Ik ben onder de indruk.

Nog even verder snuisteren: een plastic bak trekt mijn aandacht. Ondertussen heb ik geleerd om die goed te bekijken en jawel, dat werpt zijn vruchten af: mijn eerste zelfgefounden Eendenmossel *Lepas anatifera*. De enige op heel dat plastic geval, maar daar ben ik alvast heel erg blij mee. Tussen de vele wieren en schelpen ligt turf. Met prachtige boorgaten. In de gaten zitten anemonen, netjes opgeborgen, alsof ze er helemaal thuishoren. Weinig, heel weinig Kokkels *Cerastoderma edule*, een paar Otterschelpen *Lutraria lutraria* en af en toe een hoopje samengespoelde Witte dunschalen *Abra abra* en Nonnetjes, *Macoma balthica*. Twee Heremietkreeften *Pagurus bernhardus* liggen zot gedraaid op het strand. Van al dat rondtollen zou je van minder het noorden kwijt zijn. De ene blijkt nog wat fitter te zijn dan de andere. Tijdens mijn wandeling raap ik vijf

ballonnen op, drie cartouches, twee rubberen handschoenen, een bierfles, twee plastic flessen en heel wat touwen en een klamp (taquet) van de Franse mosselkweek over de grens. Halfweg ontmoet ik een Nederlander die me vriendelijk aanbiedt een deel van de vangst over te nemen en in de vuilnisbak te gooien. We slaan kort een babbel. Over strandjuten. Hij kruit geregeld garnalen voor bij de aperitief. Verser kunnen ze niet zijn. Daarna gaat elk weer zijn weg. En op mijn weg raap ik verder mensenresten op...

Korte aanvulling voor Zeebrugge van Hans De Blauwe:

Op 10 juli lag er in de vloedlijn te Zeebrugge nogal wat wier waaronder riemwier, blaaswier, knotswier en Japans bessenwier. Op het knotswier vond ik drie levende kolonies van de athecate hydroïd *Coryne pusilla*. Er lagen ook een levende Kokkel, 4 Zeedruiven, 2 Kompaskwallen, meer dan 20 Oorkwallen en tientallen schilden van de Gewone zeekat. Op 12 juli vond ik ook nog een schild van de Sierlijke zeekat *Sepia elegans*.

De stranden rond Oostende.

Ikzelf heb de stranden afgeschuimd rond Oostende. Op 10 juli, de dag na de storm, in de avond bekeek ik alleen de vloedlijn te Raversijde. Die bestond uit pakketten verse algen en *Sepia* schilden en verder talrijke Oorkwallen ongeveer 1 per 0,25 m. De volgende dag, 11 juli, in de ochtend, nu met laag tij keerde ik terug. Gedurende de nacht waren nieuwe algenpakketten aangespoeld, samengesteld uit Blaaswier, Knotswier en Japans bessenwier en vers Riemwier. Van deze laatste vond ik 2 planten met voetje. Tussen de algen talrijke vrij verse *Sepiaschilden* in alle afmetingen, en een nieuwe lading Oorkwallen, verder talrijke ballonnen – van Engelse oorsprong – en ook enkele klampen van de Frans mosselkweek. De vloedlijn was afgezoomd met bessen van Japans bessenwier.

Lager op het strand, naast de strandhoofden, lag een band schelpenaanspoelsel, met daarin massaal levende Nonnetjes *Macoma balthica*, Witte dunschalen *Abra alba* en talrijke Zaagjes *Donax vittatus*. Van de Amerikaanse Zwaardschede *Ensis directus* lagen er massaal lege doubletten met daartussen toch enkele levende dieren en exemplaren met vleesresten. Verder vond ik verschillen levende exemplaren van zowel de Witte boormossel *Barnea candida* (nog met derde schelpstukje) als van de Amerikaanse boormossel *Petricolaria pholadiformis*, allebei afkomstig uit de turfbanken vlak voor de kust. De vreemde eend, toch voor dit strand, was een levend exemplaar van de Stevige strandschelp *Spisula solida* dat zich op het strand ingegraven had en dat vermoedelijk nog afkomstig was van de recente zandopspuitingen. Ten slotte waren er de honderden gewone Slangsterren *Ophiura ophiura* die hulpeloos tussen het aanspoelsel lagen.

De volgende dag, zaterdag 12 juli, bezocht ik het strand van de oosteroever aan de andere kant van Oostende. Daar lag een enorm pakket zwart/bruin aanspoelsel midden op het strand dat volgens een reguliere hondenuitlater gister in de namiddag aangespoeld was. De papperige brij bestond uit turf, veel in elkaar gerolde draadvormige poliepen (Laomedea – Obelia) en anemonen, hier Slibanemonen *Sagartia troglodytes*. Het aanspoelsel vertoonde een mooie sortering in zones met het lichter materiaal – kleine turfbrokjes – laagst op het strand. Het schelpmateriaal lag het hoogst op het strand en het vormde zelfs een strandwal. In de brij verspreide eieren van de Zeekat en vrijwel geen mosdiertjes zoals zeevinger *Alcyonidium* sp. harige vliescelpoliep *Electra pilosa* of bladachtig hoorniger *Flustra foliacea*. Wel veel afval zoals stukjes plastic maar het opvallendst was de grote hoeveelheid recente blikjes. Ik telde er tussen twee strandhoofden (300 m) meer dan 150 vooral van Spa water en Jupilerbier. Die zouden afkomstig zijn van de sportvissers – hengelaars – die regelmatig net buiten de haven voor de kust liggen te hengelen en gewoon hun blikjes over boord gooien. Gewoonlijk spoelen die niet meteen aan op het strand omdat er nog een bank in de weg ligt maar nu, door de storm waren de blikjes, net als al het andere materiaal, over de bank gespoeld en op het strand beland, trouwens samen met enkele mooie planken wrakhout.

Het schelpmateriaal bestond zoals gewoonlijk uit massale hoeveelheden Amerikaanse zwaardschedes - lege doubletten, enkel met vleesresten - en Nonnetjes – zowel lege doubletten als met dier. Verder Zaagjes – lang geleden dat ik er nog zoveel aantrof op dit strand - en occasioneel enkele boormossels met dier, zowel de Witte als de Amerikaanse, want ook hier komt onder de kust turf voor. Daarvan waren trouwens ook enkele grotere brokken te vinden. Verder lege Mossels en Japanse oesters en daartussen massaal levende Gewone slangsterren.

In deloedlijn dezelfde wieren als elders. De strandvlooiën beleefden duidelijk de tijd van hun leven. Sepia schilden lagen er ook naast enkele voorwerpen – plastic en natuurlijke – bezet met eikapseltjes van de Gevlochten fuikhoorn *Nassarius reticulatus*. Qua zwerfvuil opvallend veel ballonnen, van UK-origine, en enkele Franse klampen. Ik vond nog wel enkele Oorkwallen, maar geen verse meer.

Wat echter zeer opviel was de gelige zoom bovenaan deloedlijn die bestond uit enorme hoeveelheden onderdelen van afgestorven Gewone zwemkrabben *Liocarcinus holsatus* – losse schaarpoten, poten, schilden - met daartussen occasioneel enkele vervellingen van de Noordzeekrab *Cancer pagurus* en verder een witte zone bestaande uit massa's Witte dunschalen – niet ongewoon na een storm.

Interessant is ook om te vermelden wat ik rond Oostende niet gezien heb. In de eerste plaats Grote strandschelpen *Macra stultorum*, zelfs geen klein doubletje, geen Kokkels, geen Tere of Rechtsgestreepte platschelpen noch Halfgeknotte strandschelpen of Goudkammetjes, bij de krabben ontbrak de Fluwelen zwemkrab *Necora puber*, allemaal

soorten die na een dergelijke storm in het verleden regelmatig te vinden waren op dit stuk strand, ook in de zomer.

Vergelijking met de westkust

Het drijvend materiaal, zoals de wierenpakketen, dat was over heel de kust gelijkaardig, inclusief een aantal zwerfvuilvoorwerpen. Het aanspoelsel echter, dat van dichterbij onder de kust komt, was duidelijk rijker aan soorten op de stranden van de westkust. Toch waren er een paar gelijkenissen, zoals de massale hoeveelheden Gewone zwemkrabben en Gewone slangsterren. De slachting onder de Gewone zwemkrabben is merkwaardig. Nu heb ik dat wel meer gezien, een vloedlijnzoom met talrijke losse onderdelen van zwemkrabben maar deze stranding wat toch wel erg opvallend en over een groot deel van de kust. Waarom Gewone zwemkrabben zo gevoelig zijn voor stormen, geen idee. Mogelijk kan de soort slecht tegen de verstoringen in de waterkolom en in de bodem veroorzaakt door stormen. Overigens bleek dat weinig effect te hebben op populatieniveau want later vond ik normale aantallen in de vangsten van kruiers. Verder valt het ontbreken op van de Grote strandschelp en platschelpen, soorten die kennelijk in heel de kustzone achteruitgaan.

Foto: Aanspoelsel te Oostende na noordwesterstorm
Van 9 juli 2014. (foto: Francis Kerckhof)

**Muscarstraat 14
8400 Oostende**